

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
ANAYASA MAHKEMESİ

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

SİDDİK ÇELİK BAŞVURUSU

(Başvuru Numarası: 2017/34145)

Karar Tarihi: 30/6/2020

İKİNCİ BÖLÜM

KARAR

Başkan : Kadir ÖZKAYA
Üyeler : Engin YILDIRIM
Celal Mümtaz AKINCI
Rıdvan GÜLEÇ
Recai AKYEL
Raportör : M. Emin ŞAHİNER
Başvurucu : Sıddık ÇELİK
Vekili : Av. Erhan AYTEKİN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, deprem sebebiyle hak sahipliğinden yararlandırılması yönündeki talebin reddedilmesi nedeniyle eşitlik ilkesi ile adil yargılanma ve mülkiyet haklarının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 13/9/2017 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık görüş bildirmemiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
8. Diyarbakır ve çevresinde 6/9/1975 tarihinde meydana gelen deprem nedeniyle Lice ilçesi Boyunlu köyünde bulunan başvurucuya ait ev yıkılmıştır.

9. Deprem nedeniyle evi hasar görenler 15/5/1959 tarihli ve 7269 sayılı Umumi Hayatlara Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun hükümleri uyarınca hak sahibi kabul edilmişlerdir.

10. Buna göre söz konusu deprem nedeniyle binalarda oluşan ağır hasar ve yıkık binalar dolayısıyla 8.159 aile hak sahibi olarak kabul edilmiştir. Ayrıca 1975 ve 1976 yıllarında Hani, Kulp ve Lice ilçeleri ile köylerinde geçici ve kalıcı nitelikte toplam 7.115 konut tamamlanıp hak sahiplerine teslim edilmiştir.

11. Boyunlu köyünde talep ve taahhütname veren afetzedelerin adı, soyadı, doğum tarihi ve baba adı belirtilmek suretiyle hak sahipliği listesi hazırlanmıştır. Buna göre köy merkezinde 81 ve Varlı mezrasında 18 kişinin hak sahibi olduğu tespit edilmiştir. Hak sahipliğinin belirlenmesinden sonra 102 konut ihale yoluyla yaptırılmıştır.

12. Diyarbakır Valiliğince (İdare) oluşturulan komisyonca hazırlanan hak sahibi olarak kabul edilenlere ait isim listesinde başvuru da yer almaktadır. Başvuru, 7269 sayılı Kanun uyarınca hak sahibi olduğunu belirterek adına konut veya kredi verilmesi istemiyle 21/3/2016 tarihinde İdareye başvuruda bulunmuştur. Başvurucunun talebine İdarece herhangi bir cevap verilmemiştir.

13. Başvurucu; tesis edilen idari işlemin hukuka aykırı olduğunu, İdarece hak sahibi olduğunun kabul edildiğini, bugüne kadar kendisine herhangi bir konut teslimi yapılmadığını öne sürerek Diyarbakır 2. İdare Mahkemesinde (Mahkeme) idari işlemin iptali istemiyle 15/7/2016 tarihinde dava açmıştır.

14. Mahkeme 29/11/2016 tarihinde dava konusu işlemin iptaline karar vermiştir. Kararın gerekçesinde, hak sahiplerinin borçlanma işlemlerini yapturmaları ve bilahare konutlarını teslim almaları için herhangi bir ilan ve duyuru yapıldığı yolunda İdarenin dava dosyasına bilgi ve belge sunmadığı hususuna değinilmiştir. Kararda; 7269 sayılı Kanun'a göre hak sahibi olduğu anlaşılan, süresi içinde talep ve taahhütname vermediği yönünde de hakkında herhangi bir iddiada bulunulmayan başvuruçunun hak sahipliğinin devam ettiği belirtilmiştir. Mahkeme, başvuruçunun hak ettiği konutun verilmesi için gerekli işlemlerin yapılması talebinin zımnen reddine dair işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı kanaatine varmıştır.

15. Davalı İdarenin istinaf talebini inceleyen Gaziantep Bölge İdare Mahkemesi 2. İdare Dava Dairesi (Daire) 28/4/2017 tarihinde hükmün kaldırılmasına ve davanın reddine kesin olarak karar vermiştir. Karar gerekçesi şöyledir:

i. Deprem olayının üzerinden kırk yıl geçtiği, davalı İdarenin yönetmelik hükümleri uyarınca verilen talep ve taahhütname gözetilmeden bulundurup hak sahiplerini belirleyerek ilan ettiği, ilan edilen bu listeler çerçevesinde ihaleler yapılmak suretiyle Hani, Kulp, Hazro ve Lice ilçelerinde birçok hak sahibine geçici ve kalıcı nitelikte konut teslimi yapıldığı hususlarına vurgu yapılmıştır.

ii. Boyunlu köyü için talep ve taahhütname vermesi üzerine belirlenen hak sahipleri listesinde ismi yer alan başvuruçunun ise gerek kendi köyünde gerekse civar ilçe ve köylerde bu konutların teslim edilmesinden sonra herhangi bir başvurusunun olmadığı belirtilmiştir. Başvuruçunun talep ve taahhütname vermesi

sebebiyle hak sahibi listesinde isminin yer almasına ve teslim edilen konutların olduğunu bilmesine rağmen kendisine neden konut teslimi yapılmadığına ilişkin yapılmış herhangi bir başvurusunun da bulunmadığına dikkat çekilmiştir.

iii. Gelinen süreçte genel olarak hak sahipleri listesinde belirlenen birçok kişiye konut teslimi yapıldığı dikkate alındığında hak sahiplerinin borçlandırma işlemlerini yaptırılmaları ve bilahare konutlarını teslim almaları için davalı İdarenin herhangi bir ilan ve duyuru yapmadığından bahsedilemeyeceği hususuna değinilmiştir.

iv. 15/6/1988 tarihli ve 19816 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Devlet Arşiv Hizmetleri Hakkında Yönetmelik'in (Arşiv Yönetmeliği) 5. maddesine göre kurum arşivlerinde en fazla 10-14 yıl süre saklanması gereken belgelerin ibraz edilemediğinden hareketle hak sahiplerinin borçlandırma işlemlerini yaptırılmaları ve bilahare konutlarını teslim almaları için ilan yapılmadığı şeklinde İdarenin sorumlu olduğu sonucunun çıkarılmasının hakkaniyete uygun olmadığına işaret edilmiş ve ispat yükü başvurucuya yöneltilmiştir.

v. Başvurucunun süresi içinde borçlanma başvurusu yaptığı ve borçlanmasını tamamladığına dair herhangi bir bilgi ve belge ibraz edemediği gözönüne alınmıştır.

16. Nihai karar 7/8/2017 tarihinde başvuru vekiline tebliğ edilmiştir.

17. Başvurucu 13/9/2017 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

18. Ulusal Yargı Ağı Bilişim Sistemi (UYAP) üzerinden yapılan araştırmada başvuru tarihinde vefat ettiği anlaşılmıştır.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

19. Mahkemenin 30/6/2020 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

20. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "*Bireysel başvuruların kabul edilebilirlik şartları ve incelenmesi*" kenar başlıklı 48. maddesinin (5) numaralı fıkrası şöyledir:

"Kabul edilebilirlik şartları ve incelemesinin usul ve esasları ile ilgili diğer hususlar İçtüzükle düzenlenir."

21. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 80. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(1) Bölümler ya da Komisyonlarca yargılamanın her aşamasında aşağıdaki hâllerde düşme kararı verilebilir:

...

ç) Bölümler ya da Komisyonlarca saptanan herhangi bir başka gerekçeden ötürü, başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir neden görülmemesi.

(2) Bölümler ya da Komisyonlar; yukarıdaki fıkarda belirtilen nitelikteki bir başvuruyu, Anayasanın uygulanması ve yorumlanması veya temel hakların kapsamının ve

Başvuru Numarası : 2017/34145

Karar Tarihi : 30/6/2020

sınırlarının belirlenmesi ya da insan haklarına saygının gerekli kıldığı hâllerde incelemeye devam edebilir."

22. Başvurucunun bireysel başvuru tarihinden sonra 19/12/2017 tarihinde yaşamını yitirdiği anlaşılmıştır. Başvurucunun ölümünden sonra başvuruya mirasçı olarak devam edilmek istendiğine dair bir talepte bulunulmadığı anlaşılmaktadır. Başvurucu açısından başvurunun incelenmesinin sürdürülmesini haklı kılan bir neden bulunmamaktadır.

23. Açıklanan gerekçelerle başvurunun yapılmasından sonra başvurucunun ölümü nedeniyle düşme kararı verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Başvurunun *başvurucunun ölümü* nedeniyle DÜŞMESİNE,

B. Yargılama giderlerinin başvuru üzerinde BIRAKILMASINA 30/6/2020 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Kadir ÖZKAYA

Üye
Engin YILDIRIM

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Rıdvan GÜLEÇ

Üye
Recai AKYEL